

ТАРИХИЙ ТАШРИФ тафсилотлари ҚИСҚА САТРАЛДАРДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Сербия Республикаси Президенти Александар Вучичнинг таклифига биноан 7-8 сентябрь кунлари расмий ташриф билан ушбу мамлакатда бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев рафиқаси билан бирга Белград шаҳрида давлатимиз раҳбарининг Сербияга ташрифи муносабати билан ташкил этилган расмий қабул маросимида иштирок этди.

Президентимиз ташрифи шарафига 7 сентябрь кун Сербия пойтахтидаги «Кула Белград» осмонупар биноси Ўзбекистон байроғи рангларида ёритилди.

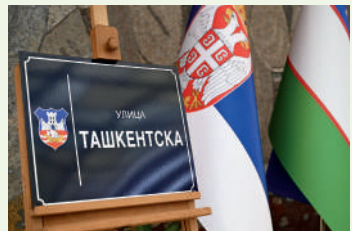

8 сентябрь кун Белграддаги Сербия саройида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевни тантанали кутиб олиш маросими бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Сербия Республикаси Президенти Александар Вучичнинг юзма-юз ва расмий делегациялар иштирокидаги музокаралари бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Сербия Республикаси Президенти Александар Вучич Стратегик шериклик муносабатларини ўрнатish тўғрисида қўшма декларацияни имзоладилар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Сербияга расмий ташрифи доирасидаги тадбирларнинг навбатдагиси Белград кўчаларидан бирига «Тошкент» номини бериш маросими бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевни Сербиянинг олий давлат мукофоти – Катта занжирли Сербия Республикаси ордени билан тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Сербия Республикаси Президенти Александар Вучич қўшма бизнес форумида иштирок этдилар.

YURT TARAQQIYOTI YO‘LIDA
BIRLASHAYLIK!

2026-yil,
10-sentabr,
payshanba
№111
(5331)

Ishonch

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqq boshlagan

O‘zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi nashri

КАСАБА УЮШМАЛАРИ ҲАМКОРЛИГИДА ЯНГИ БОСҚИЧ

Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерацияси билан Молдова касабаси уюшмалари миллий конфедерацияси ўртасидаги ҳамкорлик янги босқичга кўтарилди. Шу йилнинг 5 сентябрь кун Кишинёв шаҳрида Молдова касабаси уюшмалари миллий конфедерацияси раиси, Халқаро касабаси уюшмалари конфедерациясининг умумевропа минтақавий кенгаши президенти Игорь Зубку ҳамда Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерацияси раиси Қудратилла Рафиқов 2026-2031 йилларга мўлжалланган ҳамкорлик тўғрисидаги битимни имзоладилар.

Ушбу битим ҳодимларнинг ижтимоий-иқтисодий ва меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, жамоавий музокаралар ҳамда меҳнат муҳофазаси соҳасида тажриба алмашиш ва икки мамлакат касабаси уюшмалари ўртасида бевосита алоқаларни ривожлантиришни назарда тутди. Ҳужжатда тармоқ ва ҳудудий ташкилотлар ўртасидаги алоқаларни фаоллаштириш, қўшма конференциялар, семинарлар ва давра суҳбатлари ўтказиш, ўқув дастурлари ҳамда лойиҳаларни амалга ошириш режалаштирилган. Ёшлар ва хотин-қизлар билан ишлаш, шунингдек, икки мамлакат касабаси уюшмалари тузилмалари ўртасидаги касбий алоқаларни кенгайтиришга алоҳида эътибор қаратилган.

Музокараларда келгусидаги қўшма лойиҳалар муҳокамасидан ташқари меҳнат бозорига кечаётган ўзгаришлар, миллий касабаси уюшмалари олдида турган янги вазифа ва муаммолар, бугунги касабаси уюшмалари ҳаракатининг устувор йўналишлари юзасидан фикр алмашилди. Ўзбекистон делегацияси Янги Ўзбекистонни барпо этиш йўлида амалга оширилаётган ислохотлар, ижтимоий ва меҳнат соҳала-

ридаги ўзгаришлар, ҳодимлар манфаатини ҳимоя қилишда касабаси уюшмаларининг ўрни ҳақида маълумот берди.

Учрашувда халқ дипломатиясининг аҳамиятига ҳам алоҳида урғу берилди. Зеро, расмий келишувлар одамлар ўртасидаги бевосита мулоқот билан мустаҳкамланган дагина уларнинг амалий самараси тўлароқ намоён бўлади. Маданий ва спорт лойиҳалари, сайёҳлик ташаббуслари, шунингдек, меҳнат жамоалари, ёшлар, мутахассислар ҳамда жамоат ташкилотлари ўртасидаги

алоқалар ўзаро ишончни кучайтириш, давлатлараро муносабатларга самимият бағишлайди.

Бундай шериклик ҳар икки мамлакат касабаси уюшмалари учун амалий аҳамиятга эга. Ваҳоланки, бугунги кунда улар меҳнат шароитларини яхшилаш, ижтимоий ҳимояни кучайтириш, бандликни таъминлаш, жамоавий музокараларни ривожлантириш ва ёш кадрларни тайёрлаш каби йўналишларда ўхшаш вазифаларни амалга оширяпти. Зеро, самарали ечимлар ва синовдан ўтган тажрибалар билан

ўртоқлашиш эса ҳар бир мамлакатнинг миллий шароити ва эҳтиёжларига мослаштириб қўллаш имконини беради.

Табиийки, имзоланган битим амалий натижаларда акс этиши керак. 2026-2031 йилларда бу натижалар қўшма лойиҳалар, мутахассислар алмашинуви, таълим дастурлари ҳамда касабаси уюшмалари аъзолари ва меҳнат жамоаларига аниқ наф келтирадиган бошқа ташаббусларда ўз ифодасини топиши кўтиляпти.

Учрашув якунида икки миллий

касба уюшма маркази раҳбарларига халқаро касабаси уюшмалари ҳамкорлигини ривожлантиришга қўшган ҳиссаси учун мукофотлар топширилди.

Кишинёвдаги учрашув нафақат Ўзбекистон ва Молдова касабаси уюшмаларини, балки икки мамлакат ишчи-ҳодимларининг умумий манфаатларини ҳам яқинлаштирди. Чунки муносиб меҳнат, адолатли муносабат ва ҳимояланган ҳуқуқ ҳар бир инсон учун бирдек қадрли.

Ўз муҳбиримиз

Россиянинг Москва шаҳрида бўлиб ўтган байдарка ва каноэда эшак эшиш бўйича халқаро «Яхши ният кубоги – 2026» мусобақаларида Ўзбекистон касабаси уюшмалари спортчилари ҳам муносиб иштирок этиб, юртимиз шарафини ҳимоя қилишди.

СПОРТЧИЛАРИМИЗДА ОЛТИН МЕДАЛЬ

Фахр

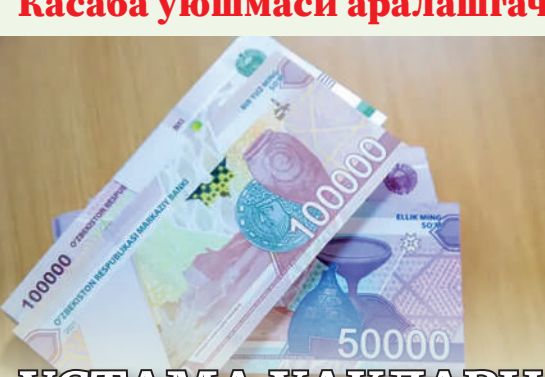
Хусусан, Максим Ивлиев ва Зафар Бахтияров К-2 йўналишида 500 метрга эшак эшиш бўйича юқори натижа қайд этишди. Улар олтин медални қўлга киритишди.

Спортчиларнинг бу ғалабаси кучли рақобат муҳитида қўлга киритилгани билан аҳамиятли. Максим Ивлиев ва Зафар Бахтияров Россиянинг Европа чемпионлари бўлган спортчиларидан иборат жамоаларни, шунингдек, Беларусь, Санкт-Петербург ва Приморье ўлкаси вакилларида иборат жамоаларни ортда қолдиришди.

Ушбу муваффақият касабаси уюшмалари спортчиларининг халқаро майдондаги салоҳияти ва профессионал тайёргарлигини яна бир бор намоён этди.

Гулюз
ФАХРИДДИНОВА

Касаба уюшмаси аралашгач...

**УСТАМА ҲАҚЛАРИ
УНДИРИЛДЎ**

Иштихон туманидаги бир гуруҳ педагогларнинг касабаси уюшмаларига мурожаатида қайд этилишича, белгиланган тартибда кўра иш ҳақининг 50 фоизини миқдорда тўланиши лозим бўлган устама ҳақлар ўз вақтида берилмаган. Айрим ҳолатларда эса ҳодимларга кўзда тутилган маблағдан анча кам миқдорда тўлов амалга оширилган.

Холат касабаси уюшмалари меҳнат инспекцияси назоратига олинди. Мулоқот ва ўрганишлар жараёнида педагогларнинг қонуний манфаатларига путур етгани аниқланди. Туман молия бўлими масъулари билан тегишли музокаралар олиб борилган, соҳа ҳодимларига ўз вақтида тўланмай қолган 289 миллион сўм миқдордаги устама маблағлари ундириб берилди.

Улуғбек ҒАНИЕВ,
Ўзбекистон касабаси уюшмалари
Федерациясининг Самарқанд вилояти кенгаши
меҳнат-ҳуқуқ инспектори

**Тошкент метросида
йўловчилар сони
1 миллиондан
ошди**

Батафсил маълумот
олиш учун
«Ishonch»нинг Телеграм
каналига ўтинг.

**Тошкент мактабларида
«School Bus» тизимини
сўров иштирокчиларининг
73,5 фоизи қўллаб-қувватлади**

Батафсил маълумот
олиш учун
«Ishonch»нинг Телеграм
каналига ўтинг.

**Хилм инсон вужудининг хушманзара боғидир
ва одамийлик оламининг жавоҳирга бой тоғидир.**
Алишер Навоий

Нуқтан назар

ЕТАКЧИНИНГ КУЧИ – ИШОНЧДА

Хайётжон ШАРИПОВ,
*Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерацияси раиси маслаҳатчиси*

**Бошлангич касаба уюшмаси қўмитаси
раиси қандай бўлиши керак?
Жамоа унинг ортидан эргашиши учун ни-
маларга эътибор берилиши зарур?
Қайси хатолар унинг обрўсига, энг
муҳими, касаба уюшмасига бўлган
ишончга путур етказадими?**

Бу саволлар оддий кўринса-да, жавоби мураккаб. Зеро, бошлангич касаба уюш-маси раиси жамоадаги энг нозик мавке-даги шахс ҳисобланади. У раҳбар эмас, унда ходимни ишга олиш ёки ишдан бўшатиш ва-колати ҳам йўқ. Аммо ходим кўпинча раҳ-барига айта олмаган гапини айнан касаба уюшма қўмита раиси билан ўртоқлашади. Демак, етакчи иш берувчи билан ходим ўрта-сида ишончли кўприк бўлиши керак.

Буни куйидаги оддий бир мисолда кўриш мумкин:

Айтайлик, бир муассасанинг икки филиа-лида ёзининг жазирама кунларида ишлаш қий-инлашди. Хоналарда ҳарорат меъёрдан ошди, шамоллатиш тизими эскирган.

Биринчи филиалнинг касаба уюшмаси раиси ходимларни йиғиб, уларнинг гапини эшитди. Аммо охирида: «Вазият оғир, корхо-нанинг аҳволини ўзингиз ҳам биласиз, биров

чидашга тўғри келади», деб қўя қолди. Ходим-лар унинг гапидан қониқишмади. Аксинча, «Барибир ҳеч нарса ўзгармайди», деган ҳуло-сага келишди.

Иккинчи филиал раиси эса масалага бош-қача ёндашди. Хоналардаги ҳароратни қайд этиб, тегишли меъёрларни ўрганди, ҳолат бўйича далолатнома тузди. Жамоа шартнома-сидаги бандларга таяниб, раҳбариятга аниқ таклиф ва ечим киритди. Натижада муам-мони ҳал қилиш учун ҳаракат бошланди.

Биринчи раис ходимнинг дардига ҳамдард бўлди. Иккинчиси эса шу дардни амалий ҳа-ракатга айлантирди. Касаба уюшмаси раи-сининг ҳақиқий қиймати мана шунда кўри-нади. Чунки унинг қўлида раҳбарникидек ваколат йўқ – ходимни жазолай олмайдми, ла-возимга тайинламайдми, мукофот ҳам бера ол-маслиги мумкин. Аммо унинг энг катта кучи – билими ва обрўсида.

«У ишнинг кўзини билади», «Унга ишонса бўлади», деган фикрлар раисга кўп эшикларни очади. Лавозим билан келган ҳурмат лавозим билан кетиши мумкин. Билим ва ишонч би-лан қозонилган обрў эса инсон билан қолади.

Хўш, бу ишонч қандай пайдо бўлади? Аввало, ҳар бир ишга адолат билан ёнда-шишдан. Масалан, касаба уюшмаси томонидан бериладиган санаторий йўлланмаси, моддий ёрдам, байрам совғаси каби ҳолатлар кимгадир майда-чуйда масаладек кўриниши мумкин. Ле-кин жамоа етакчини айнан шу кичик жиҳат-ларда ҳам синайди. Агар йўлланма таниш-би-лиш орқали эмас, ҳаммага бирдек мезон асо-сида берилса, раисга бўлган ишонч ортади. Аксинча, бир марта «ўзимизники» деган қараш билан иш тутилса, йиллар давомида тўпланган обрў бир кунда йўқолиши турган гап.

Иккинчи муҳим жиҳат – сўзида туриш. Раис ҳар бир масалада «Ҳал қиламан», деб ваъда бе-риши шарт эмас. Чунки натижа ҳар доим унинг қўлида бўлмайди. Бироқ «Бу Масалани фалон кунгача раҳбариятга киритаман, натижасидан сизларни хабардор қиламан», деса, ўз зимма-сига аниқ вазифа олади. Энг муҳими, одамлар унинг нима қилаётганини билади.

Яна бир муҳим масала, жамоада одамлар беамалол гапира оладиган муҳитни яратиш-дир. Йиғилишда ҳамма жим ўтирса, бу жамоа-да муаммо йўқ дегани эмас. Балки одамлар ўз фикрини айтишдан қўрқаётгандир. Яхши

раис шунчаки «Саволлар борми?» демайди. «Қайси масала ҳал бўлмай қолди? Нима эъти-бордан четда қоляпти?» деб сўрайди.

Етакчининг яна бир муҳим кўроли – би-лим. Меҳнат қонунчилиги, жамоа шартно-маси, ички меҳнат тартиби ва ходимларнинг ҳуқуқларини яхши билган раиснинг гапи таъ-сирли бўлади. Чунки «Адолат қани?» деб ба-ланд овозда гапиришдан кўра, «Мана бу маса-лада қонуннинг фалон талаби бор», деб аниқ далил келтириш кўпроқ самара беради.

Касаба уюшмаси раиси, аввало, одамларга хизмат қиладиган инсон бўлиши керак. Раис-лиқни мансаб деб эмас, масъулият деб билган киши жамоа ишончини тезроқ қозонади.

Албатта, оғир вазиятларда ўзини тутат би-лиш ҳам муҳим. Раҳбар билан тортишиб қол-ган пайтда ҳиссиётга берилиб кетиш, жаҳл устида хат ёзиш ёки масалани шахсий низога айлантириш яхши натижа бермайди. Раис-нинг вазифаси кимнидир енгилас эмас, муам-мони ҳал қилиш.

Яхши етакчи жамоага ишонч беради. Ҳар бир кичик натижа ҳам ишчиларга еткази-лиши керак. Жамоа учун қандайдир муаммо ҳал этилди, бирор имконият яратилди, ходимларнинг таклифи инobatта олинди – буларнинг барчаси «Биз биргаликда натижа қила оламиз», деган ишончни кучайтиради.

Касабақўм жамоани орқага тортиши ҳам мумкин. Унинг энг катта хатоси маъмурият-нинг иккинчи овозига айланиб қолишдир. Тўғри, раҳбар билан яхши муносабат керак. Лекин бу ходимнинг ҳақ-ҳуқуқи ҳисобидан бўлмаслиги лозим. Раис жамоа олдида раҳ-барни ҳимоя қилиб, раҳбар олдида жамоа-нинг дардини айтмаса, аъзолар унинг ким то-монда эканини дарҳол ағлайди.

Бажарилмаган ваъдалар ишончнинг емириб боради. Бугун «Ҳал қиламан» деб, эртага бу гапини унутиб қўйиш нафақат раисга, балки бутун касаба уюшмасига бўлган ишончни емиради. «Ўзимизникилар» деган қараш эса янада хавфли. Бирор ходимга имтиёз бе-ри-либ, бошқаси четда қолса, жамоада «Раиснинг ўз одамлари бор», деган фикр пайдо бўлади. Бундай ҳолатда жамоа аста-секин иккига бў-линади.

Ахборотни яшириш ҳам яхши натижа бе-рмайди. Масалан, ўн киши санаторий йўллан-маси сўради, аммо имконият фақат беш ки-

шига етди. Нега айнан шу беш киши танлан-гани тушунтирилмаса, эртасига ишхонада турли гаплар тарқалади. Шунинг учун ҳо-латни раиснинг ўзи биринчи бўлиб тушун-тиргани маъқул.

Яна бир хато – ҳамма ишни ўз зиммасига олиш. «Ўзим қила қолай, тезроқ битади», де-ган қараш дастлаб фидойиликдек кўринади. Аммо охирида раиснинг ўзи чарчайди, аъ-золар эса ишдан четда қолади. Касаба уюш-маси бир кишининг эмас, жамоа ташкилоти. Шунинг учун вазифаларни бўлиш, комиссия-ларга, қўмита аъзоларига, ҳатто ёшларга ҳам ишониш керак. Бу вақтда йўқотиш эмас, таш-килотнинг келажагини тайёрлашдир.

Энг ёмон ҳолатлардан бири – расмиятчи-ликка берилиш. Йиғилиш ўтказилади, баён-нома ёзилади, ҳисобот тайёрланади, аммо ходимнинг ҳаётида ҳеч қандай ўзгариш бўл-майди. Бундай касаба уюшмаси қорозда бор, амалда йўқ. Шунинг учун раиснинг ўрни аниқ бўлиши керак. Бу раҳбариятга қарши чиқиб эмас, аксинча, раҳбарият билан очик ва ҳалол мулоқот қилиб, ходимларнинг манфаатини тушунтира олиш дегани.

Кучли жамоа ҳамма ишни раиснинг ўзи ба-жарадиган жамоа эмас. Раис йўқ пайтда ҳам иш давом этаётган бўлса, демак, у тўғри таш-килот ярата олган. Ҳақиқий етакчилик ҳам шунда – одамларни ўзингизга боғлаб қўйишда эмас, уларни биргаликда ҳаракат қила олади-ган даражага етказишда.

Шу боис ҳар бир бошлангич ташкилот раиси сўнгги ойларда жамоа фойдаси учун қандай иш қилдим, ходимлар менга муам-моси билан келяптими ёки фақат йўлланма ва моддий ёрдам масаласида мурожаат қи-ляптими, йиғилишларда мендан бошқа одам-лар ҳам эркин гапираяптими, билишим керак бўлган, аммо ҳали билмайдиган қонун-қонда-лар борми, деган саволларни ўзига тез-тез бе-риб туриши зарур.

Нафисламрини айтганда, бошлангич ка-саба уюшма етакчиси бўлиш осон эмас. Жа-моа унинг ортидан эргашиши учун адолатли бўлиши, сўзида туриши, ходимларни эши-тиши, муаммони ҳал қилишга ҳаракат қи-лиши керак. У алоҳида истеъдодли шахс эмас, ўз устида ишлайдиган, аъзоларга хизмат қи-ладиган, ишончни қадрлайдиган инсон бўлса, кифоя.

Мусобақа

**«Ўзбекистон металлургия ва ма-
шинасозлик саноати тармоқлари
ходимлари касаба уюшмаси Рес-
публика кенгашининг VII тар-
моқ Спартакиадаси» доирасида
«O'zEraeAlternator» МЧЖ ҚҚ хо-
димлари ўртасида стол тенниси ва
шахмат бўйича мусобақалар ўтка-
зилди.**

Корхона ходимларининг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш ҳамда соғлом турмуш тарзини тарғиб қилишни мақсад қилган тадбирда Аслиддин Искан-

МУНОСИБЛАР ШОҲСУПАДА

даров стол теннисига тенгсиз экан-лигини исботлади. Ғолибжон Ҳим-матов иккинчи, Шаҳбоз Бўриев учинчи ўринни қўлга киритишди.

Ақл чархи йўнларида Юнус Мамарахимов биринчи, Жаҳонгир Одилов иккинчи, Фаҳриддин Зай-нутдинов учинчи ўринга муносиб деб топилдилар.

Тадбир якунида мусобақаларда юқори натижа қайд этган ғолиб ва совриндорларга Ўзбекистон ка-саба уюшмалари Федерацияси-

нинг Навоий вилояти кенгаши томонидан қимматбаҳо совғалар топширилди. Таъкидлаш жоизки, тармоқ спартакиадаси доирасида ташкил этилаётган бундай беллашувлар касаба уюшмаси аъзоларининг спортга бўлган қизиқишини оши-риш, жамоавий ҳамжиҳатлиқни мустаҳкамлашга хизмат қил-моқда.

Умид ХУДОЙҚУЛОВ
«ISHONCH»

ФАОЛИЯТДАГИ МУҲИМ ҲУЖЖАТ

**Тошкент туманидаги 18-умумтаълим мактабига таълим ва фан ходимлари
касаба уюшмаси тармоғидаги бошлангич касаба уюшма қўмиталари раис-
лари иштирокида «Жамоа шартномалари ҳамда жамоа келишувлари» мав-
зусида ўқув-семинар ўтказилди.**

Унда мутахассислар меҳнат қо-нунчилигидаги долзарб ма-салаларга алоҳида тўхталиб ўтишди. Меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббуси билан бе-кор қилишда касаба уюшмаси томо-нидан қабул қилинадиган қарорлар, бошлангич қўмита йиғилишини ўт-

казиш ва иш берувчига киритилади-ган ҳужжатларни қонуний расмий-лаштириш бўйича тушунтиришлар берилди.

– Жамоа шартномаси муҳим ҳужжат, – дейди Таълим ва фан хо-димлари касаба уюшмаси Респуб-лика кенгашининг Тошкент вилоя-

ти бўйича масъул ташкилотчиси Равшаной Ғозиева. – У иш берувчи ва ходим ўртасидаги ўзаро мажбу-риятларни белгилаб, жамоада қан-дай ҳуқуқ ва кафолатлар амал қили-шини аниқлаштириб беради. Шу-нинг учун, унинг масъуми қанчалик пухта ишлаб чиқилса, ходимнинг меҳнат-ҳуқуқлари ва ижтимоий ман-фаатларини таъминлаш шунчалик кенгайд.

Савол-жавобларга бой ўтган тад-бирда барча иштирокчиларга 2026-2028 йиллар учун тасдиқланган жа-

моа келишуви, бошлангич касаба уюшма қўмита раислари иш юритуви учун меҳнат қонунчилиги юзасидан тайёрланган рисола шаклидаги қўл-ланмалар топширилди. Шунингдек, таълим соҳаси ривожига узок йиллар муносиб ҳисса қўшган йигирма на-фардан ортиқ ўқитувчи ҳамда фаол бошлангич касаба уюшма қўмита ра-ислари тақдирланди.

Анвар ЗОКИРОВ,
*Таълим ва фан ходимлари
касаба уюшмаси Тошкент тумани
кенгаши раиси*

Жамоатчилик эшитувви

**Ўзбекистон касаба уюшмалари Феде-
рацияси Бухоро вилояти кенгашида
«Меҳнат соҳасидаги муҳим аҳамиятга
молик масалалар» мавзусида жамоатчи-
лик эшитувви ўтказилди.**

ҲАР БИР ИШДА ИНСОН МАНФААТИ УСТУВОР

Вилоят ҳокимлиги, прокуратура, мо-лия, бандлик бошқармалари, пен-сия жамғармаси, шунингдек, «Бу-хоросувтаъминот», «Худудгаз Бухоро» ва «Бухоро электр тармоқлари» каби йирик ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш кор-хоналари вакиллари иштирок этган тад-бирда бюджет ва ишлаб чиқариш ташки-лотларидаги иқтисодий-ҳуқуқий муам-молар таҳлили жараёнида, айнинқса, иш ҳақини ўз вақтида тўлаш ва ходимлар-нинг меҳнат ҳуқуқларини кафолатлаш масаласи ўртага ташланди.

ZOOM платформаси орқали шаҳар ва туманлардан бошлангич касаба уюшма-лари раҳбарларининг улангани эса муҳо-камалар қаровини янада кенгайтирди. Тадбирни кириш сўзи билан очган кенгаш раиси Муҳаммадқосим Олимов ушбу мулоқот инсон манфаатларига хиз-мат қилишини таъкидлади.

Меҳнат ҳуқуқ инспектори Мурод Арс-лонов ўз чиқишида амалиётдаги аниқ қонунбузилиш ҳолатларига эътибор қа-ратди.

Вилоят камбағаллиқни қисқартириш ва бандлик бош бошқармаси давлат тех-ник инспекцияси бошлиғи Шукрилло Ражабов корхоналарда жамоа шартно-маларининг бажарилишида молиявий манбаларнинг етишмаслиги, кадрлар қў-нимсизлиги ва таътил тўловларининг ке-чикishi ижтимоий шериклик тамойил-ларига путур етказётганини қайд этди.

Таҳлиллар жараёнида таълим ва но-давлат сектордаги ҳолат алоҳида кўриб чиқилди. Таълим ва фан ходимлари ка-саба уюшмаси вакили Райхон Носирова мактаб ва мактабгача таълим ташкилот-ларида фаолият юритаётган ходимлар, методистлар учун малака тоифаларини бериш тизимини соддалаштириш, ўрин-дошлик асосида ишлаш шароитларини яхшилаш ҳамда хизмат кўрсатувчи хо-димларни махсус кийим-бош билан таъ-минлаш бўйича қатор таклифларни ўр-тага ташлади. Бу борадаги эътироз ва са-волларга тегишли мутасаддилар аниқ жавоб берди.

Вилоят кенгаши раиси ўринбосари Ҳа-миджон Бешимов нодавлат секторда, ай-ниқса, қурилиш, транспорт ва туризм каби жадал ривожланаётган соҳаларда ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш ҳажми орта-ётганига қарамай, ходимларни ижтимоий ва ҳуқуқий ҳимоя қилиш даражаси паст-лигига қолаётганини таъкидлади. Унинг фикрича, ушбу соҳаларда фаолият юри-таётган корхоналарни касаба уюшмалари тизимига кенгроқ жалб этиш орқали но-расмий бандликка барҳам бериш ва иш-чиларнинг ижтимоий кафолатларини таъ-минлаш зарур.

Жамоатчилик эшитуввида билдирил-ган таклиф ва муаммолар бўйича мута-садди ташкилотларга аниқ муддатлар би-лан ёзма жавоб қайтариш мажбурияти юкланди.

Ўқув

Хасад билан ғазаб икки қанот бўлиб ҳаракатга келса,
тоза ва чиройли ҳаётларни хира ва кудуратли қилиб юборади.
Абу Райҳон Беруний

Муносабат

ҲАЁТБАХШ ҒОЯНИ БАЙРОҚ ҚИЛИБ...

Президентимиз томонидан илгари сурилган «Ягона миллат, ягона халқ бўлиб, янги ҳаёт ва келажак яратамиз!» деган ҳаётбахш ғоя бугун Сирдарё вилоятининг ҳар бир шаҳар ва қишлоғига, ҳар бир меҳнат жамоасига алоҳида куч ва илҳом бағишламоқда. Янги Ўзбекистонда амалга оширилаётган барча эзгу ислохотларнинг марказида инсон қадри, унинг муносиб меҳнат қилиши ва фаровон турмуш кечиришидек олий мақсадлар мужжасам.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Сирдарё вилояти кенгаши ҳамда унинг кўп минг кишилиқ аҳил жамоаси ушбу тарихий ўзгаришлар жараёнида меҳнаткашларнинг ишончли суянчи ва давлатнинг яқин ҳамкори сифатида белни маҳкам боғлаб, фидокорона меҳнат қилмоқда. Эзгу мақсадлар ижросини таъминлаш йўлида вилоят кенгаши таркибида 7 та тармоқ касаба уюшмаси – 3 та вилоят кенгаши ва 4 нафар масъул ташкилотчилар самарали фаолият юритмоқда. Корхона ва ташкилотларда фаолият кўрсатаётган 1 минг 317 та бошланғич касаба уюшма қўмитаси ўз атрофида 211 минг 129 нафар аъзони бирлаштирган. Жорий йилнинг ўтган 6 ойи давомида яна 126 та янги бошланғич ташкилот тузилди ва 1 минг 985 нафар ишчи-ходим аъзоликка қабул қилинди.

Сафларимиз кенгайиб, молиявий имкониятларимиз ортиши билан меҳнат аҳлини соғломлаштириш ва уларга муносиб дам олиш шароитларини яратиш қўлами ҳам кенгайимокда. Ходимларни соғломлаштириш бўйича белгиланган 727 та йўлланмага қўшимча равишда Курортлар бошқармасидан яна 204 та йўлланма олиниб, меҳнаткашларимизга жами 931 та йўлланма берилди ва умумий режа 128 фоизга бажарилди. Шундан Ижтимоий сугурта ҳисобидан 451 та йўлланма ажратилиб режа 109 фоизга, касаба уюшмалари бюджети ҳисобидан эса 480 та йўлланма берилиб, режа 137 фоизга бажарилишига эришилди.

Меҳнаткашларнинг соғлигини тиклаш билан бир қаторда, уларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, учраётган муаммоларини адолатли ҳал этиш ҳам доимий эътиборимиз марказида турибди. Жорий 6 ой давомида вилоят кенгашига жисмоний ва юридик шахслардан 84 та мурожаат келиб тушган бўлиб, атрофликлар ўрганишлар натижасида уларнинг 42 таси қаноатлантирилди, 42 нафар мурожаатчининг меҳнат ҳуқуқлари қайта тикланди. Шунингдек, вилоят кенгашининг меҳнат-техника ва меҳнат-ҳуқуқ муҳофазаси инспекторларининг бевосита аралашуви ва сазй-ҳаракатлари билан ходимлар фойдасига умумий ҳисобда 230 миллион сўм миқдорида фойдаланилмаган таътиллار учун компен-

сациялар, моддий рағбатлантириш маблағлари, кечиктирилган иш ҳақлари ва соғлиққа етказилган зарар учун товон пуллари ундириб берилди. Аъзо ташкилотларда ишлаб чиқариш билан боғлиқ 5 та бахтсиз ҳодиса (4 нафар оғир ва 1 нафар ўртача жароҳатланиш) қайд этилган бўлиб, фуқароларнинг мурожаатлари асосида олиб борилган ўрганишлар натижасида жабрланганлар фойдасига салкам 100 миллион сўм маблағ ундирилиши таъминланди.

Меҳнат соҳасидаги бу каби муҳофаза тадбирлари ва ижтимоий кафолатлар, энг аввало, мустақкам ижтимоий шериклик тизимига таянади. Бугун вилоятда Бош жамоа қелишуви асосида вилоят ҳокимлиги, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг вилоят кенгаши ва Савдо-саноат палатасининг вилоят бошқармаси ўртасида 1 та ҳудудий жамоа қелишуви ҳамда тармоқ кенгашлари томонидан 27 та тармоқ қелишуви амал қилмоқда. Вилоятда фаолият юритаётган 4 минг 864 та юридик шахсдан 4 минг 853 тасида (99,8 фоиз) жамоа шартномалари тузилиб, 175 минг 369 нафар ходим (99,6 фоиз) ижтимоий ҳимоя билан қамраб олинди. Бунинг амалий натижаси ўлароқ, 4 минг 809 та корхонада 5 минг 37 нафар ходим асосий узайтирилган таътилдан, 4 минг 853 та ташкилотда 169 минг 274 нафар ходим қўшимча таътилдан ҳамда 5 минг 835 нафар ходим ижтимоий таътилдан фойдаланди. Шу билан бирга, 729 та корхонада 74 минг 78 нафар ходимнинг КРІ кўрсаткичлари касаба уюшмаси иштирокида ҳолисона баҳоланди, 2 та корхонада эса иш берувчи маблағлари ҳисобидан 5 нафар ходимни соғломлаштиришга 52,8 миллион сўм ажратилди. Умуман олганда, жамоа шартномалари ижроси натижасида ҳар бир ходим ҳиссасига тўғри келадиган ўртача наф 8 миллион 209 минг сўмни ташкил этиб, ўтган йилга нисбатан 19,8 фоизга ошди.

Меҳнат ҳуқуқларини муҳофаза қилишдаги яна бир муҳим йўналиш ходимларга иш ҳақи тўланишидаги қарздорликларни қисқартиришдир. 2026 йилнинг 1 июль ҳолатига иш ҳақидан муддати ўтган қарздорлик 668 миллион сўмни ташкил этиб, йил бошига нисбатан 386 миллион сўмга камайтирилди. Суд томонидан банкрот деб топилган

Рустамбек ТУРСУНМУРОДОВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерациясининг Сирдарё вилояти
кенгаши раиси

«Ўлистон экстракт ёғ» АЖнинг 625 миллион сўмлик (шундан 302 нафар ходимнинг тўланмаган иш ҳақи) ҳамда «Ўзбекистон почтаси» АЖ Сирдарё вилояти филиалининг 1 миллиард 904 миллион сўмлик иш ҳақидан қарздорликлари ходимлар фойдасига тўлиқ ундириб берилди.

Меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзоларининг мазмунли хордиқ чиқаришга ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ўтган 6 ойда 16 минг 864 нафар ишчи-ходим учун юртимизнинг тарихий шаҳарларига саёҳатлар ташкил этилди. Ёш авлодни соғломлаштириш доирасида Жиззах вилоятидаги «Зомин» ва Сирдарё туманидаги «Сирдарё» оромгоҳларида мавсум давомида 2 минг 290 нафар болажонлар мазмунли хордиқ чиқарилар.

Янги Ўзбекистоннинг замонавий қиёфаси ва бунёдкорлик руҳига мос равишда Сирдарёнинг ҳар бир шаҳар ва туманида алоҳида ном билан хушманзара «Касаба уюшмалари боғлари»нинг барпо этилаётгани ҳам энг катта ютуқларимиздан бири. Худудларимизда бўй кўрсатаётган бу яшил майдонлар нафақат ҳудуд кўрғига кўрк қўшмоқда, балки ишчи-ходимлар табиат қўйнида мазмунли хордиқ чиқарадиган чинакам соғломлаштириш ва маърифат масканларига айланмоқда.

Мухтасар айтганда, эришилган ҳар бир рақам ва салмоқли натижа ортида инсон манфаати ва қадри ҳамда оила-лар фаровонлиги мужжасамдир. Сирдарё вилоятидаги касаба уюшмалари бундан бўён ҳам «Ягона миллат, ягона халқ бўлиб, янги ҳаёт ва келажак яратамиз!» деган ҳаётбахш ғояни байроқ қилиб, юртимиз тараққиёти ва фидойи меҳнаткашларимиз ижтимоий ҳимояси йўлида белни маҳкам боғлаб хизмат қилишда давом этади.

ДЎСТИМНИНГ ҲИКОЯСИ

Ўғлим ўртоғининг «Бизнес қиламиз», деган гапларига учиб, 30 миллион сўм кредит олибди. Буни иши ўхшамаганидан кейин, аниқроғи, кредитнинг тўлов муддати ўтиб кетгач, банк ундирувчиси ва МИБ ходими мени сўраб келган қуни билиб қолдим.

Уларга фарзандим Самарқанд шаҳрида ижарада туриб, новвойлик қилаётгани, топгани ўзидан ортмаётганлигини тушунтира олмадим. «Нега розилигимсиз ёш болага шунча пул бериб, энди мени безовта қиялписизлар», деган саволимга «Болангизни Самарқанддан қидириб юрамизми?», «Менга нима дейсиз, қонун бор, жавобгарлик бор» қабилидаги жавобларни олдим.

Қисқаси, охири қарз ҳисобига уйимдаги мулкни мусодара қилиш тўғрисида суддан қоғоз кўтариб келишди. Ҳовлимга киритмагандим, улар мени уялтириш учун қўшниларим ҳамда маҳалла фуқаролар йиғини расисини қақаришди. Қизғин, раис ҳам ўғлим 2 йилдан бери Самарқанд шаҳрида яшашини билса-да, «Қонунни қўйинг, ўзбекмиз-ку, ота бўлганингиздан кейин тўлайсиз» деб туриб олди.

Ноиложликдан 30 миллион сўмлик кредитни фоиз, пеня, жарима, суд харажатлари билан 55 миллион сўм қилиб, тўлашга мажбур бўлдим. Алам қилгани, қарзни ёпиш учун бошқа банкдан кредит олишимга тўғри келди. Бу жараёнда уйда қанча жанжал бўлганини қўз олдингизга келтираверинг. Ҳозир ўғлим мени кўрса, қочадиган бўлган.

Бу ҳам етмаганидек, ўтган йили узатган қизим уч кун олдин кўзида ёш билан келди. Айтишча, Россияга ишлашга кетган эри «Патент тўғралайман» деган ваз билан қизимни 20 миллион сўм кредит олишга ундабди. Бошимизга тушган ташвишлардан хабари бўлгани учун у дастлаб кўнмаган. Аммо куёв, қайнона ва қайнотасининг босими билан рози бўлибди. Энди эри пул жўнатмаётганимши. Банк ундирувчиси кунда-кунора кўнғироқ қилавергани учун қайнонаси: «Отанг ёрдам берсин», деб қизимни уйимга юборибди. Ишонасанми, жаҳдан юрагим тўхташга оз қолди. Шароитимни тушунтириб, жўнатиб юбордим, бироқ болам учун кўнглим ҳадида.

Шу, банкдагиларга ҳам ҳайронман. Иши битмаса, мени безовта қилиш ниятида экан, ўғлимга кредит беришдан олдин нега ўзимга кўнғироқ қилмайди? Қайтара оладими, йўқми, су-

риштирмайди? Биласизми, бугунгача кредит олиб, барака топган бирор одамни кўрмадим...

ЯНГИЛАНГАН ЯРА

Дўстим дардини тўкиб, бироз енгил тортиди. Аммо унинг юрагидаги оғирлик меникига кўчганди. Зеро ўзим ҳам бир йилча илгари танишимнинг кредитига кафил бўлиб, тоза адабимни егандим.

Қизик, одамлар шунақа қаллоб бўлиб кетганим ёки молия муассасалари фойда илинжида ҳеч қандай шартларсиз пул беравериш, ҳаммани тузоққа туширяптими? Тўғри, молиялар аҳолининг тўлов қобилияти пастлигини яхши англайди. Сўнгги олти йилда фуқароларнинг банклар олдидаги қарзи беш баравардан кўпроққа ошиб, қарийб 231 триллион сўмга етган. Бизнес қарзлари йиллик 12 фоизга ортган бўлса, аҳоли қарздорлиги 21,2 фоизгача кўпайган.

Ачинарлиси, бу вазиятдан айрим банклар фойдаланиб қолишга интиляпти. Чунончи, молия муассасалари фуқароларнинг бошқа банклардан олган кредитларини сўндириш учун пастроққ фоизли кредитлар таклиф қилишаётир. Мутахассислар таъкидига кўра, бундай йўл туғиш нотўғри.

Чунки аксар ҳолларда кам фоизли кредитларнинг тўлов муддати узок бўлади. Бундай шартга кўнсангиз, жами тўлайдиган суммангиз сезиларли даражада ортади. Тўланадиган умумий пул миқдорини қиёсласангиз, ҳақлигимизга амин бўласиз. Қолаверса, комиссия, сугурта

каби бошқа қўшимча харажатларга тайёр турунг. Шартномадаги тўловни кечиктиришга оид шартларни ҳам диққат билан ўқинг.

ХУЛОСА

Кредит олиб, орзуларни амалга оширмасангиз, хўрғин ва тушқун кампир ёки чолга айланасиз, қабилидаги реклама тайёрлагувчиларга ҳам икки оғиз гапимиз бор. Қарзни осонгина олаётганлар тўлолмай қолгач, қандай кўргуликларни бошидан кечириши – астрономий фоизалар, жарима ва пенялар ҳақида ҳам аҳолига тушунча беринглар!

Ваҳоланки, жорий йилнинг 7 августига Сенат томонидан «Реклама тўғрисида»ги қонунга киритилган ўзгартиришларга кўра, кредитлар ва микроқарзлар рекламасида молиявий хавф-хатарлар ҳақида огоҳлантириш бўлиши шарт. Бироқ негадир қонуннинг мазкур қисми ижро этилмааяпти. Буни биз узлуксиз қўришга мажбур бўлаётганимиз кредитларга доир рекламалар ҳам тасдиқлайди.

Аслида энг яхшиси, қарз бўлмаслик. Хотиржам ухлайсиз, бирорни бойитиш учун, хусусан, олганингиз устига баланд фоизаларни қўшиб тўлаш учун елиб, югуриб, умрингизни, соғлигингизни сарфлаб юбормайсиз.

Халқимизда пурмаъно нақл бор: арзоннинг шўрваси татимас. Биз эса бугунги ҳолатлардан келиб чиқиб, айтиамизки, «осон»нинг ҳам шўрваси татимади.

Алижон АБДУСАТТОРОВ
«ISHONCH»

Долзарб мавзу

Деярли ҳар қуни йўл-транспорт ҳодисалари ҳақидаги ачинарли хабарларни эшитамиз ёки уларнинг бевосита гувоҳи бўламиз. Бу каби фожиялар ортида бир ёки бир неча оиланинг дарди, кўз ёши ва умрбод битмайдиган алами ётади. Энг оғири, кимдир яқинидан, жигаридан жудо бўлади.

Маълумотларга кўра, 2025 йилда республика бўйича 9226 та йўл-транспорт ҳодисаси содир бўлган. Оқибатда 2188 нафар фуқаро ҳалок бўлган, 8901 киши жароҳатланган. Аварияларнинг аксарияти техник носозликлар эмас, балки инсон омили билан боғлиқ. Ўтган йилда содир бўлган ҳодисаларнинг 32,9 фоизи тезликни меъёрдан ошириш, 22,4 фоизи светофор ва йўл белгиларига амал қилмаслик, 13,6 фоизи пиёдаларга йўл бермаслик, 4,2 фоизи ҳайдовчининг чарчоқ ҳолатида автомобиль бошқариши ёки рулда ухлаб қолиши оқибатида юз берган.

Ҳар қуни миллионлаб одамлар ишга, ўқишга, даволанишга ёки оилавий юмушлар билан йўлга чиқади. Аммо қоидаларга нисбатан лоқайдлик ёки масъулиятсизлик бир оиланинг бахтини бир зумда хазон қилиши мумкин. Шу сабабли йўл ҳаракати маданияти бутунги куннинг энг долзарб ижтимоий масалаларидан бири сифатида эътироф этилмоқда.

Мамлакатимизда бу борадаги ишлар давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланиб, автомобиль йўлларини реконструкция қилиш, замонавий светофорлар ва видеокузатув тизимлари ўрнатиш, пиёдалар ўтиш жойларини тартибга солиш ҳамда йўл инфратузилмасини яхшилаш бўйича кенг қўламли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Аммо, шунга қарамай, йўл-транспорт ҳодисалари хануз жамиятни қаттиқ ташвишга солмоқда.

Ҳар бир йўл-транспорт ҳодисаси ортида фақат рақам эмас, балки инсон тақдири ва оила бачаи туради. Бир оиланинг боқувчиси, ёш боланинг ота-онаси ёки ўз меҳнаги билан жамиятга хизмат қилаётган мутахассиснинг бевақт ҳаётдан кўз юмиши нафақат маънавий, балки иқтисодий жиҳатдан ҳам оғир зарбадир. Жароҳат олганларнинг узок муддат даволаниши, ногиронлик ҳолатларининг қўпайиши, оилаларнинг даромаддан маҳрум бўлиши каби оқибатлар муаммони янада чуқурлаштиради. Шу нуқтаи назардан, йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлашга йўналтирилган ҳар бир сармоя келажакда катта йўқотишларнинг олдини оладиган муҳим инвестиция ҳисобланади.

Айниқса, болалар иштирокидаги йўл-транспорт ҳодисалари жамият учун энг оғирлики масалалардан бири бўлиб қолмоқда. Мактаб атрофидаги йўлларда транспорт оқими юқорилиги, айрим ота-оналар фарзандларига йўл қоидаларини етарли даражада ўргатмаслиги, баъзи ҳайдовчилар мактаб ҳудудларида тезликни пасаитирмаслиги хавфни оширади. Болалар хавфсизлиги фақат ота-онанинг эмас, балки бутун жамиятнинг масъулияти.

Халқаро тажриба шуни кўрсатадики, йўлларда хавфсизликни таъминлашнинг самарали йўлларида бири жазоларни қучайтириш билан бир қаторда, йўл ҳаракати маданиятини юксалтиришдир.

Швециядаги «Vision Zero» концепцияси айнан шу ғояга асосланади. Йўлларда ўлимни имкон қадар ноль даражага тушириш мақсадида йўллар хавфсиз лойиҳалаштирилади, тезлик илмий асосда белгиланади, пиёдалар ва велосипедчилар учун алоҳида инфратузилма яратилади, ҳайдовчиларнинг масъулияти оширилади. Натижада Швеция йўл ҳаракати хавфсизлиги юқори даражада таъминланган давлатлардан бирига айлانган.

Японияда эса йўл ҳаракати маданияти болалиқдан шакллантирилади. Болалар махсус майдончаларда йўл белгилари ва светофорлардан фойдаланишни амалий машғулотлар орқали ўрганадилар. Ҳайдовчилик гувоҳномасини олиш жараёнидаги юқори талаблар ҳам хавфсизликка хизмат қилади.

Сингапур тажрибаси қонун устуворлиги ва рақамли технологиялар уйғунлигига таянади. Замонавий камералар, автоматик назорат тизимлари, қатъий жавобгарлик чоралари ҳайдовчиларда қоидаларга риоя қилиш одатини шакллантиришга хизмат қилади.

Мутахассислар йўл ҳаракати маданиятини юксалтиришни оиладан бошлашни тавсия қилишади. Бола ота-онасининг йўлдаги хатти-ҳаракатларини кузатиб, улардан ибрат олади. Агар ота-она светофор талабига риоя қилмаса ёки йўлни белги-ланмаган жойдан кесиб ўтса, фарзанд ҳам буни одатий ҳол, деб қабул қилиши мумкин. Демак, мактаб, маҳалла ва оммавий ахборот воситалари бу борадаги тарғиботни изчил давом эттириши, ҳайдовчилик тай-

ёргарлиги ва қайта тайёрлаш тизими такомиллаштирилиши, пиёдалар ва велосипедчилар учун қулай ҳамда хавфсиз инфратузилма кенгайтирилиши лозим. Шунингдек, сунъий интеллект ва рақамли технологиялар ёрдамида хавфли йўл участкаларини аниқлаш, профилактика чораларини қучайтириш ва йўл ҳаракати маданиятини тарғиб этувчи ижтимоий лойиҳаларни оммалаштириш мумкин.

Қизил чироқда тўхташ, пиёдага йўл бериш, хавфсизлик камарини тақтиш, белгиланган тезликда ҳаракатланиш оддий талаблар эмас. Улар ҳар биримизнинг ҳаётимиз ва соғлигимизни ҳимоя қиладиган муҳим қоидалардир. Афсуски, айрим ҳайдовчилар бир неча дақиқани тежаш илинжида тезликни оширади ёки хавфли қувиб ўтишга уринади. Натижада ўша бир неча дақиқа йиллар, ҳатто умрбод давом этадиган армонларга сабаб бўлиши мумкин.

Яна бир муҳим масала рулда уйқута кетишдир. Узок масофага сафар қилаётган ҳайдовчи дам олиш тартибига қатъий риоя қилиши зарур. Чарчоқ ҳолатида автомобиль бошқариш нафақат унинг, балки йўловчилар ва бошқа ҳаракат иштирокчиларининг ҳаётини ҳам хавф остига қўяди. Манзилга бир неча дақиқа эртарақ етиб боришдан кўра, эсон-омон етиб бориш муҳим.

Тезлик манзилни яқинлаштириши мумкин. Аммо масъулиятгина инсонни манзилга эсон-омон етказди.

Салим АБДУРАҲМОНОВ
«ISHONCH»

«ТЕЗ ЁРДАМ»ЧИЛАР БИРИНЧИ

Олмалиқ шаҳрида тиббиёт ходимлари ўртасида гимнастрада йўналиши бўйича «Касаба уюшмаси кубоги» мусобақаси ташкил этилди. Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Тошкент вилояти кенгаши ҳамда вилоят Спорт бошқармаси ҳамкорлигида ташкил этилган ушбу мусобақада ҳудуддаги тиббиёт муассасаларидан 300 нафарга яқин ходим иштирок этди.

Тадбир соҳа вакилларининг спортга бўлган қизиқишини намоён этиш баробарида, улар ўртасидаги ҳамжихатлик ва жамоавий руҳни янада мустаҳкамлашга хизмат қилди.

– Ҳар кун инсон саломатлиги ва ҳаёти учун масъулият билан меҳнат қилаётган ходимнинг ўзи ҳам соғлом ва бақувват бўлиши муҳим, – дейди Республика Тез тиббий ёрдам маркази вилоят филиали фельдшери Дилбар Умарқулова. – Бугун гимнастрадада иштирок этиш биз учун янги тажриба бўлди. Бундай мусобақалар тиббиёт ходимларининг бўш вақтларини мазмунли ташкил этиши билан бирга, жамоадаги аҳилликни ҳам кучайтиради.

Қизгин ўтган мусобақа якунига кўра, биринчи ўринни Республика Тез тиббий ёрдам маркази Тошкент вилояти филиали жамоаси эгаллади. Бўка тумани тиббиёт бирлашмаси жамоаси иккинчи, Чирчиқ шаҳар тиббиёт бирлашмаси ходимлари эса учинчи ўринни эгаллади.

Ғолиб жамоага «Касаба уюшмаси кубоги» топширилди. Иштирокчиларга диплом ва эсдалик совғалари топширилди.

Сайёра ТОЖИБОЕВА,
Соғлиқни сақлаш ходимлари
касаба уюшмаси Тошкент
вилояти кенгаши мутахассиси

Гимнастрада

Яхши дўсти борнинг ойнага эҳтиёжи йўқдир.
Жалолиддин Румий

Тиббиёт ва ҳаёт

Ярим тун. Шифохона йўлакларида сукут ҳукмрон. Фақат навбатчи ҳамширанинг қадам товушлари эшитилади. У ҳар бир палата эшигини эҳтиёткорлик билан очиб, беморларнинг ҳолидан хабар олади. Кимнингдир иситмаси баланд, кимдир ухлолмай тўлганмоқда, яна кимдир оғриқ билан курашмоқда. Ҳамшира уларнинг ҳар бирига бирдек эътибор ва меҳр кўрсатади.

«ЭМПАТИЯ ЧАРЧОҒИ» НИМА?

Касаллик инсоннинг танасини эмас, руҳини ҳам толиқтиради. Бундай пайтда дори-дармон билан бирга илиқ сўз ва самимий муносабат ҳам шифога айланади. Шу боис ҳамшираликни шунчаки оддий касб деб бўлмайди. Ҳамшира бир кунда ўнлаб, баъзан юзлаб беморлар билан мулоқот қилади. Уларнинг дардини эшитиш, саволларига жавоб беради, муолажаларини ўз вақтида амалга оширади. Шифокор даволаш дастурини белгиласа, ҳамшира шу жараёнда беморнинг энг яқин ҳамроҳи ва суяничига айланади.

Аммо бошқаларга далда берадиган инсоннинг ўзи ҳам меҳрга, қўллаб-қувватловга муҳтож бўлиши мумкин. Тунги навбатчиликлар, шилинч вазиятлар, оғир аҳволдаги беморлар ва уларнинг яқинлари изтиробини қабул қилиш ҳамширанинг нафақат жисмоний, балки руҳий кучини ҳам синовдан ўтказиши. Ҳар кунги ўзгалар дардини юракдан ўтказиш, уларнинг кўркуви ва ташвишини қалбдан ҳис қилиш вақт ўтиши билан «эмпатия чарчоғи»га олиб келиши мумкин.

Эмпатия – бошқа инсоннинг ҳис-туйғуларини тушуниш, унга ҳамдард бўлиш ва руҳий кечинмаларини ҳис эта олиш қобилияти. Тиббиёт ходими учун бу жуда муҳим фазилат. Чунки беморга фақат тиббий муолажа эмас, унга ҳамдард бўладиган, уни руҳан қўллаб-қувватлайдиган инсон ҳам керак. Бироқ эмпатия ҳам муайян чегара ва меъёрни талаб қилади. Беморнинг дардини тушуниш – уни ўз қалбига тўлиқ юклаб олиш дегани эмас.

Эмпатия чарчоғи инсонни секин-аста толиқтиради. Аввалги оддий чарчокдек туюлган ҳолат кейинчалик руҳий тушунуқлик, ишга қизиқишнинг пасайиши, одамлар билан мулоқотдан қочиш, сабрсизлик, бефарқлик ёки ўзини доимий равишда руҳан боши остида ҳис қилиш каби белгиларда намоён бўлади. Бундай ҳолатни асло касбга сadoқатсизлик ёки меҳрсизлик деб қабул қилмаслик керак. Ақсинча, бу инсоннинг узоқ вақт давомида жуда катта руҳий юк билан ишлаганидан дарак берувчи сигналдир.

Шунинг учун ҳамширага «Беморни ўйланг», деган талаб билан бир қаторда, «Ўзингизни ҳам асранг», деган муносабат ҳам жуда зарур. Ҳамшира беморга «Ўзингизни эҳтиёт қилинг», дейди. Аммо бу сўзларни унинг ўзига ҳам тез-тез айтиб, эслатиб туриш керак.

Етарлича дам олиш, сифатли уйку, тўғри овқатланиш, ишдан ташқари вақтда руҳий тикланишга имкон бериш, иш ва шахсий ҳаёт ўртасида соғлом чегарани сақлаш – эмпатия чарчоғининг олдини олиш бўйича ҳам зарур тавсияларни бериб борамиз.

Шу ўринда касаба уюшмалари томонидан ҳамширалар меҳнати алоҳида қадрланаётгани, улар учун ўтказилаётган танловлар, уюштирилаётган саёҳатлар, спорт мусобақалари ўрта тиббиёт ходимлари ўз вазифаларини иштиёқ ва масъулият билан бажаришларида муҳим аҳамият касб этаётганини алоҳида таъкидлашнинг ис-тардим.

Зеро, ҳамширага ғамхўрлик – беморга ғамхўрликдир.

Юлдуз САПАЕВА,
Ўрта тиббиёт ва
фармацевтика ходимлари
малакасини ошириш маркази
Урганч филиали ўқитувчиси

Шаҳардаги тунги клубдан тутиб кириб-чиқди. Нималарнидир сўрашди. Насиҳат қилишди. Аммо менга барибир эди. Улар тезроқ кетса-ю, яна ухласам...

Иккинчи кунги тамакининг хумори тутди. Икки йилдан буён мунтазам чекаман. Ким ҳам сенга сигарет тутар эди. Тунги клуб бўлмаса. Овқат келтирган хизматчидан сўрадим. Балога қолдим. Бир соат насиҳат қилди ўзиям...

Учинчи кунги роса зерикдим. Назоратчидан қачон қўйиб юборишини сўрадим. Билмадим, деди. Гаплашмоқчи эдим, рўйхушлик бермади. Қўлида газета бор экан. Менга бериб тура олмайсизми, дедим. Индамай узатди. Олдим – «Ishonch». Ҳамамақолаларни ўқиб чиқдим. Баъзиларини қайта ўқидим. Хайларим алғовдалгов эди. «Мен кимман?» деган савол миямни пармаларди...

Тўртинчи кунги. Негадир қалбим ёришиб уйғондим. Ақлимни қоплаб турган туман қарқандек эди. Нонуштадан сўнг, назоратчига ручка ва қоғоз топилмайдими, дедим. Тахририятга хат ёзмақчи эдим. Бу фикр кеча юрагимни тирнаган ўйлар туфайли тугилганди... Бироздан сўнг назоратчи чиройли сиёҳранг қалам ва бир нечта оппоқ қоғоз ташлаб кетди.

Анча вақт уларга қараб ўтирдим. Нимадан бошлангани билмасдим... Кейин қайдандир илҳом келдики, қалбим тўлиб турган эканми, билмадим, қаламни олдим у ёза бошладим.

...Шаҳар ташқарисида яшаймиз. Ёшим 15 да. Оилада 3 қиз, 2 ўғилмиз. Бундан икки йил илгари биринчи марта уйдан қочиб кетдим. Авваллари отам ичиб келиб, «Нега қиз туғаверасан», дея онамни дўппосларди, бизни ҳам аяб ўтирмасди. Шу сабаб қоронғи тушгунча ҳар жойда сангиб юардим. Кўчада дўстлар орттирдим. Улар менга чекишни, ичишни ўргатишди. Уйдан чиқиб кетаверганим учун яқинларим мени ёмон кўриб қолишди. Отам умуман гаплашмай қўйди. Онам йиғлайди, «Сени эрга бериб юбораман» дейди. Опаларим «Бизни шарманда қилдинг» дея нафратланишади.

Ўтган йили отам уйдан кетиб қолмаслигим учун сочинми калга олиб ташлаганди, лекин барибир қочиб кетдим. Кўчага чиқмасам, зерикиб қоламан, сиқиламан.

Кун кўриш учун пули бор, машинаси бор кишилар билан учрашиб тураман. Маишат қилаётганимизда уларнинг дўстлари менга тегинишади. Шунда жанжал бошланиб, муштлашишади. Сабабсиз калтак ейишингга тўғри келади.

Аслида мен онаси билан Туркияда яшайдиган мактабдош болани яхши кўраман. Ора-сира телеграмда гаплашиб тура-миз. «Сени Туркияга олиб келаман» дейди. 18 га тўлмаганман. Шунинг учун кетол-майман. Бошқалар билан шунчаки вақт ўтказиш, қорин тўйғазиш учун гаплаша-ман. Ойлаб уйга қайтмайман, аникроғи, ички ишлар органлари ходимлари қўлига тушиб қолгунимча изғийман. Бир йилдан бери тунги клубларда раққосалик қилап-ман. Бу ерга мени ижарада бирга туради-ган дугонам бошлаб келган. Охирги ишлаган жойимда 15 нафар раққоса бўлиб, уларнинг энг каттаси 30 ёшли эди.

Ишимиз кечкурун соат 18 да бошла-ниб, эрталабки 4 гача давом этарди. Ҳеч

ким бизга рақс тушишни ўргатмаган, ҳамма ўз билганича ўйнайди. Ҳар кеча клубга мижозлар келади. Навбат билан уларга хизмат кўрсатамиз. Ўтириш мумкин эмас, доим пошнали туфлида бўлганинг учун оёқларинг, белинг синиб кетгудек оғрийди.

Агар мижозлар меҳмон қилишса, фақат шиша идишдаги пивони ичишга рухсат берилган. Аммо ўзингни йўқотар даражада маст бўлмаслигинг керак. Бо-калда ичиш, эркаклар билан бирга кетиш тақиқланади. Агар кимдир шилқим-лик қилса, уни кўриқчи кўчага чиқариб юборади. Баъзида айримлар пул тўламай, жанжал кўтаради, ана ўшанда ички ишлар органлари ходимлари қақрилади. Бундай вазиятларда орқа эшикдан чиқиб қа-ердадир яшириниб тура-миз. Бир сафар рейд бўлганида узоқ вақт кўчада қолиб кетдим. Қайтганимда клуб бошқарувчиси «Нега бир соат йўқ бўлиб кетдинг?» дея шапалоқлар билан сийлаган.

Бизга клуб ҳақ тўламайди, мижозлар қанча пул қистирса, ўшани оламиз. Ку-нига 300 минг сўм атрофида пул топа-ман. Иш тутагач, ижара уйимизга кетамиз. Кунчи билан ухлаб, кеч тушганда кела-миз. Агар қутилганда ички ишлар органлари ходимлари қўлига тушиб қолсангиз, ҳай-даб юборишади. Оқибатда бошқа клуб-дан иш қидиришга тўғри келади. Очиғи, раққосалик қилиш ёқмайди, лекин маж-бурман, бошқа иш қўлимдан келмайди.

Тахририятдан: Аянчли тақдир эгасига айланган 15 ёшли қизнинг аччиқ қисмати баён этилган ушбу мактубни газета саҳифаларида бироқ тахрир билан эълон қилишни маъқул кўрдик. Бу воқеа фақат бир ўсмир қиз тақдирини эмас. Унда оиладаги зўравонлик, боланинг назоратсиз қо-лиши, таълимдан узилиши, кўчадаги муҳит, зарарли одатларга эрта бе-рилиш, вояга етмаганларнинг эксплуатация ва зўравонликдан ҳимоя-сиз қолиши каби бир нечта муаммо бир нуқтада кесилган.

Балки, **Ф. Ҳозир тарбияланаётган масканидан ўз йўлини топиб чиқиб кетар. Аммо унинг аччиқ қисмати, йўқотилган болалиги қўлларга сабоқ бўлиши мумкин. Уни ўқиганлар назоратсизлик ва қаровсизлик вояга етмаганларни қайси кўчаларга етаклаши ҳақида фикрлаб кўрар.**

Ўйлаймизки, бу жиддий ижтимоий муаммо ўқувчини бефарқ қол-дирмайди, ота-оналарни, кенг жамоатчиликни масъулиятли бўлишга, ҳушёрликка ундайди.

Баъзида ёмон йигитларга ҳам дуч кела-ман. Айримлари шилқимлик қилади. Қар-шилиб кўрсатсанг, «Жим ўтир, вояга етма-гансан, кўчада дайдиб юрибди, дея участко-войга бериб юбораман», деб кўркитади...

8-9-синфдалигимда мактабга уму-ман бормадим. Бу йил ҳужжатларимни касб-хуна-р мактабига ўтказиб юбориш-ган. Аммо ўқигим йўқ, зерикарли. Яхши яшагим, яхши еб-ичгим келади. Аввал-лари инглиз тилига қизиқардим. Фильм-лардаги ҳаётга ҳавас қилиб, АҚШга кет-моқчи бўлганман.

Ҳозир мендан ҳамманинг кўнгли қол-ган. Бунга ўрганиб ҳам кетдим. Бошқа-ларнинг мен тўғримида нима дейишлари-нинг заррача қизиги йўқ. 3-4 ой олдин хо-лаб насихат қилаверганди, «Ўзингизнинг оилангиз билан шуғулланинг, мен билан ишингиз бўлмасин», дедим. У эса «Бўл-маса, ўлиб кет» деди.

Ўлим ҳақида ўйлаб кўрганман, аммо ирода-м етмаса керак. Мен барибир ҳаётни яхши кўраман...

Яна нимани ёзишим мумкин? Ҳа-я. Қалбимни кемирган саволлар... Кечадан буён ич-этимни тирнаётган «Бу аҳволга тушишимга ким сабабчи?» деган саволни одамларга бермоқчи эдим: Бунга ким айб-дор? Ўзимми, оиламми, отамми, онамми, опаларимми? Ёки ёмон одамларми?

Балки, уларга жавоб топишимда ким-дир ёрдам берар...

Ф.

Мароқли дам олинг, азиз газетхон!

Севара Назархон
ижросида
«Улугимсан, Ватаним»

Мен дунёни нима қилдим,
Ўзинг ёрғу жаҳоним,
Ўзимга бек,
Ўзим султон,
Сен тахти Сулаймоним,
Ёлғизим,

**Ягона-м дейми,
Топинган қошнам дейми,
Ўзинг менинг утуғлардан
Улугимсан, Ватаним...**

Муҳаммад Юсуф ибн Ғари

Эълон

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2025 йил 30 апрелда 1132-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган Ўзбекистон Республикаси Клиник нейрофизиологлар ва тиббий генетиклар ассоциациясининг (ACNEMGU) устави асл нусхаси йўқолгани сабабли ҳақиқий эмас деб ҳисоблансин.

MUASSIS:
O'zbekiston
kasaba
uyushmalari
Federatsiyasi

ISSN 2030-5002

2007-yil 11-yanvarda
O'zbekiston Matbuot
va axborot agentligida
116-raqam bilan
ro'yxatga olingan.

**«Ishonch» va «Ishonch-Доверие»
gazetalari tahrir hay'ati:**

Qudratilla RAFIQOV
(tahrir hay'ati raisi),

Ulug'bek JALMENOVI, Anvar ABDUMUXTOROV,
Sayfulla AHMEDOV, Akmal SAIDOV, Ravshan BEDILOV,
Qutlimurot SOBIROV, Suhrob RAFIQOV, Shoqosim SHOISLOMOV,
Hamidulla PIRIMQULOV, Nodira G'OIYIBNAZAROVA,
Anvar QULMURODOV (Bosh muharrirning birinchi o'rinbosari),
Mehridin SHUKUROV (Mas'ul kotib – «Ishonch»),
Valentina MARSENYAK (Mas'ul kotib – «Ishonch-Доверие»)

Bosh muharrir
Husan ERMATOV

«Ishonch»dan olingan ma'lumotlarda manba sifatida gazeta nomi ko'rsatilishi shart.
Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

Bo'limlar:

Kasaba uyushmalari hayot – (71) 256-64-69
Huquq va xalqaro hayot – (71) 256-82-89
Milliy-ma'naviy qadriyatlar va sport – (71) 256-82-79
Xatlar va muxbirlar bilan ishlash – (71) 256-85-43
Marketing va obuna – (71) 256-87-73

Hududlardagi muxbirlar:

Qoraqalpog'iston Respublikasi – (+998-99) 889-98-20
Andijon viloyati – (+998-99) 889-90-23
Buxoro viloyati – (+998-99) 889-90-31
Navoiy viloyati – (+998-90) 500-05-12
Jizzax viloyati – (+998-94) 688-00-27
Namangan viloyati – (+998-93) 213-09-66
Samarqand viloyati – (+998-99) 889-90-26
Sirdaryo viloyati – (+998-99) 889-98-55
Surxondaryo viloyati – (+998-91) 193-19-70
To'shkent viloyati – (+998-99) 600-40-44
Farg'ona viloyati – (+998-99) 889-90-24
Xorazm viloyati – (+998-99) 889-98-01
Qashqadaryo viloyati – (+998-97) 705-08-93

Navbatchi muharrir:
Aijon ABDURAHMONOV

Musahhirlar:
Dilorom XUDOYBERGANOVA

Sahifalovchi:
Hasan ABDUJALILOV

Boshiga topshirilish vaqti – 20:30
Topshirildi – 21:00

Bahosi kelishilgan narxda

Gazeta haftanin
seshanba,
payshanba va
shanba
kunlari chiqadi.
Gazeta
«Ishonch»ning
kompyuter markazida
terildi va sahifalandi.

Manzilimiz:

100165, Toshkent shahri,
Buxoro ko'chasi, 24-uy.
E-mail:
ishonch1991@yandex.uz

Nashr ko'rsatkichi: 133

**Gazetaning
poligrafik jihatdan
sifatli chop etilishiga
boshxonana mas'ul.
Gazetaning yetkazib
berilishi uchun obunani
rasmiylashtirgan
tashkilot javobgar.**

Umumiy adadi 35 038 ta

Shundan: 6 508 nusxasi
«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik
kompaniyasi boshmaxonasi –
Toshkent shahri, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uyda;

19 339 nusxasi
«Erudit» MCHJ boshmaxonasi –
Samarqand shahri, Spitamen ko'chasi, 270-uyda;

9 191 nusxasi
«Poligraf-Press» MCHJ boshmaxonasi –
**Marg'ilon shahri, Turkiston ko'chasi,
236-«b» uйда chop etildi.**

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi.
Hajmi 2 bosma taboq. Buyurtma: **G-911**
1 2 3 4 6 6